

Katedra divadelní vědy

**Školitelský posudek magisterské diplomové práce Bc. Kristýny Jalůvkové Kritický
pohled na vybraná díla Kateřiny Šedé**

Školitel: Doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.

Diplomová práce Kristýny Jalůvkové vychází z jejího dlouhodobějšího zájmu o současné, společensky angažované umění, které propojuje performativní prvky s výtvarným uměním. Téma „Kateřina Šedá“ pro sebe Kristýna Jalůvková otevřela kratší seminární prací, kterou odevzdala do mého semináře Metod současné teatrologie, v němž jsme krom jiného ohledávali hranice performativity a teatrality. Protože se zjevně jednalo o téma přitažlivé a aktuální, současně pak o oblast, která si žádala kritického zhodnocení a kontextualizace, rozhodla se Jalůvková na tuto seminární práci navázat prací diplomovou.

Jalůvková skutečně půlku své práce věnuje usouvztažňování díla Kateřiny Šedé do kontextu angažovaného či participativního umění, které klade zvýšené nároky na emancipaci pozice vnímatele a jeho aktivní, tzn. zvýrazněně přítomnou spoluúčast na tvůrčím procesu. A protože v tomto gestu, které mu jde především o transformaci statutu umělce, díla a subjektu vnímání, spatřuje Jalůvková správně silné politické, apelativní gesto, začíná svou snahu o vřazení díla Šedé do širších souvislostí u Bertolta Brechta (nikoli Bertold, jak se v práci chybně objevuje). Následují výtvarníci (Pollock, Kaprow) nebo Living Theatre a Performance Group (Schechner a jeho „vynález“ performančních studií). Samozřejmě – každá snaha o kontextualizaci je žádaná (umožňuje přinejmenším pojednávaný jev nahlížet kriticky v historické perspektivě) stejně jako nebezpečná, protože může vést z jedné strany k přehnaným paušalizacím, z druhé pak – pod tíhou nutné selekce – může opominout jevy, které by si zasloužily být zmíněny. Druhá možnost je myslím vhodnější, protože přinejmenším konkretizuje jak pojednávaný problém, tak pohled či pozici autora – ukazuje nám zkrátka v konkrétnosti, jak se na dané téma dívá. Jalůvková právě tuto druhou možnost volí. Nebudu proto vytýkat, že v práci mohlo být ještě to či ono, ostatně jsem spíše rád, že se Jalůvková ve složitém moři poválečného umění neutopila.

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

Jsem o to více rád, protože si našla adekvátní perspektivy, které nejsou v českém teatrologickém diskurzu ještě dostatečně využity, zejména pak práci Jacquese Ranciéra, Nicolase Bourriauda nebo Claire Bishopové. Teoretičtější zaměřené pasáže, v nichž se dílu těchto autorů věnuje, považuji za velmi cenné, třebaže mají ráz informativní. Informativní nicméně v dobrém slova smyslu, tzn. že srozumitelně představují základní body uvažování francouzských teoretiků. Role těchto kapitol je ale především rámovací – skrze ně nás Jalůvková připravuje na své následné pojednání o Kateřině Šedé, kterému je věnována druhá půlka práce.

V této části práce Jalůvková strukturovaně a smysluplně představuje dílo Kateřiny Šedé od subtilnějších záměrů po větší celky. Důležité je, že svůj průzkum provádí neotrocky, tzn. nejde po jednotlivých akcích, ale skrze příčné řezy (vždy jsou v názvu kapitol – od situace k události, hra a rituál, prostor jako umělecký plán, simulace všedního dne). Tyto příčné řezy slouží sami o sobě jako analytický nástroj, kterým nás Jalůvková provádí dílem Šedé. Velmi dobře hodnotím i pokus nahlídnout aktivity Šedé a potažmo sociálně-participativního umění z etických pozic, protože ty – jak se ukazuje – mohou být poslední instancí zhodnocování a usouvztažňování tohoto typu uměleckých či parauměleckých projevů.

Kristýna Jalůvková svou diplomovou prací nejen přináší aktuální téma, ale aktuálně k němu přistupuje. Její práci, která splňuje všechna požadovaná kritéria, hodnotím velmi pozitivně, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Horoměřicích 23. 1. 2022

Martin Pšenička